

בש"פ 5151/23 - אחמד מחאמיד נגד מדינת ישראל, כ"ג בתמוז התשפ"ג

בית המשפט העליון

בש"פ 5151/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: אחמד מחאמיד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 18.6.2023 במ"ת 72063-05-23 שניתנה על-ידי כבוד השופט נ' סילמן

תאריך הישיבה: כ"ג בתמוז התשפ"ג (12023)

בשם העורר: עו"ד פאדי שרקאוי

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 18.6.2023 (מ"ת 72063-05-23, השופט נ' סילמן). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

2. ביום 30.5.2023 הוגש כתב אישום נגד העורר. על-פי המתואר בכתב האישום, העורר פנה מספר פעמים

למתלונן ודרש שזה יעביר לו סכומי כסף שונים תמורת "מתן הגנה", אך המתלונן סירב לכך. ביום 10.5.2023 התקשר העורר למתלונן ודרש ממנו סכום של 20,000 שקלים תוך שהוא מאיים עליו. משלא נענה המתלונן לאיומים, הגיע העורר לביתו של המתלונן וירה לעבר רכב, בהניחו שמדובר ברכבו של המתלונן. בגין מעשים אלה כתב האישום מייחס לעורר את העבירות הבאות: עבירות בנשק לפי סעיף 144(א) ו-(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); סחיטה בכוח לפי סעיף 427 רישא לחוק העונשין; סחיטה באיומים לפי סעיף 428 רישא לחוק העונשין; ירי מנשק חם לפי סעיף 340א(ב)(1) לחוק העונשין; וכן חבלה במזיד לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים. בדיון שהתקיים בבקשה ביום 18.6.2023 הסכים בא-כוחו של העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אך הדגיש כי העורר מכור לסמים וכי בנסיבות אלה יש מקום לערוך תסקיר מעצר שיבחן את האפשרות לשילובו בתכנית גמילה.

4. בהחלטתו הנזכרת בפתח הדברים הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריה עד תום ההליכים. בית המשפט המחוזי הדגיש כי כלל הוא שבעבירות נשק ייעצר הנאשם מאחורי סורג ובריה, וכי נדרשים טעמים מיוחדים ויוצאי דופן כדי לסטות מכלל זה. בית המשפט המחוזי קבע כי במקרה דנן לא קיימים טעמים מיוחדים לכך, בהדגישו את החומרה במעשיו של העורר שלא רק החזיק בנשק, אלא גם ביצע ירי באופן שמלמד על מסוכנות גבוהה במיוחד. כמו כן, בית המשפט המחוזי עמד על עברו הפלילי של העורר הכולל הרשעות בעבירות סמים והרשעות בעבירות נשק מהשנים האחרונות, שבגינן ריצה העורר עונשי מאסר שונים. בית המשפט המחוזי ציין כי דומה שאלה לא הצליחו להרתיע את העורר ולהסיטו מדרכו העבריינית. במכלול נסיבות העניין, ולנוכח מסוכנותו של העורר, סבר בית המשפט המחוזי כי אין מקום לשקול חלופת מעצר, בין כזו שתוצע על-ידי העורר ובין חלופה טיפולית. ממילא, בית המשפט המחוזי דחה את בקשתו של העורר לבחינת הדברים על-ידי שירות המבחן.

5. הערר שבפני מכוון כלפי החלטתו של בית המשפט המחוזי. לטענת העורר, בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא ייחס משקל הולם למצבו המשפחתי (בהיותו נשוי, אב לקטינה ומצפה ללידת ילד נוסף בקרוב), וכן הפריז בהערכה של חומרת עברו הפלילי. העורר מייחס את מעשיו להתמכרותו לסמים ועותר שוב לשחרורו בתנאים מגבילים, ולחלופין להפנייתו לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר.

6. הדיון בערר התקיים בפני ביום 12.7.2023. גם בטיעון בעל-פה התמקד בא-כוחו של העורר בכך שיש מקום לסייע לעורר על רקע התמכרותו לסמים, ועל כן למצער להזמין תסקיר בעניינו. בא-כוחו של העורר הדגיש את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של העורר ואת נכונותו הגבוהה להשתקם ולהטיב את חייו. לכך הוסיף בא-כוחו של העורר כי עברו הפלילי כולל עבירות סמים שונות, וכי יש בכך כדי ללמד על התמכרותו של העורר ועל הצורך שלו בטיפול משקם. מנגד, המדינה טענה כי המקרה אינו מקיים כלל את אמות המידה שנקבעו בפסיקה ביחס להשתלבות בהליכי גמילה בשלב המעצר. בא-כוח המדינה הוסיף וטען כי העורר לא המציא אסמכתה פורמאלית לכך שהוא אכן סובל מהתמכרות המחייבת טיפול מקצועי.

7. לאחר ששקלתי את הדברים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לדחות את הערר. נקודת המוצא לבחינת הדברים היא חזקת המסוכנות הסטטוטורית ביחס לעבירות נשק מסוג זה המיוחסות לעורר, בהתאם לסעיף 21(א)(1)(ג)(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. כידוע, ברירת המחדל בעבירות מסוג זה היא מעצר מאחורי סורג ובריה (ראו, מבין רבים: בש"פ 5609/18 עאיש נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (31.7.2018); בש"פ

5169/19 סמואל נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (14.8.2019)). מסוכנותו של העורר נלמדת מאופי המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, שאין להמעיט בחומרתם ובפוטנציאל הנזק שלהם. עברו הפלילי אף הוא נזקף לחובתו בהקשר זה, ומחזק את עילת המסוכנות. העורר מבקש לטעון כי מוצדק לחרוג בעניינו מהכלל של מעצר מאחורי סורג ובריה, משיקולי שיקום. אלא שעניינו של העורר אינו עומד באמות המידה שנקבעו בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011) באשר להחלת החריג של שילוב נאשמים במסגרות שיקום וגמילה בטרם נגזר דינם. לאמיתו של דבר, בא-כוחו של העורר אף לא טען כן. בנסיבות אלה, בדיון קבע בית המשפט המחוזי שאין הכרח להידרש במקרה זה לתסקיר שירות המבחן בטרם תתקבל החלטה בעניין המעצר.

8. אוסיף כי במהלך הדיון התרשמתי - התרשמות ראשונית - כי דומה שהעורר ומשפחתו עתידים לצאת נשכרים מכך שיקבל טיפול. אולם, לא הונח בסיס להליכה בדרך זו בשלב הדיוני הנוכחי.

9. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ד בתמוז התשפ"ג (13.7.2023).

שׁוֹפֵט